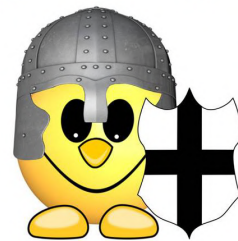

Z Dreptusiem szlakiem zamków krzyżackich

Świecie

Wycieczka nr 218

Świecie to jedno z najstarszych miast nadwiślańskich. Pierwsze pisemne wzmianki o nim pochodzą z 1198 r., kiedy to wspomina się je jako stolicę udzielnego księstwa i siedzibę księcia Grzymisława. Blisko pół wieku później osiada tutaj książę Świętopełk II, wypędzony przez Krzyżaków z Sartowic, czyniąc miasto nową stolicą swojego księstwa. Taki stan trwa do pocz. XIV wieku, kiedy to Świecie zajmują Krzyżacy, wznosząc w widłach Wisły i Wdy okazałą warownię i osadzając w niej komtur. W rękach Zakonu miasto i zamek pozostają do II pokoju toruńskiego (1466), na mocy którego tereny te zostają włączone w granice Rzeczypospolitej. Strategiczne położenie nad Wisłą, w miejscu zbiegu ważnych traktów handlowych, wkrótce przyczynia się do szybkiego rozwoju miasta i szybkiego wzrostu zamożności jego obywateli. Złoty okres w dziejach Świecia przerywa potop szwedzki oraz szerzące się w całej Europie zarazy. Zamek zostaje zniszczony, miasto wyludnia się, a handel zamiera. Po pierwszym rozbiórze Polski Świecie trafia w granice zaboru pruskiego stając się w 1818 roku stolicą nowoutworzonego powiatu. Znamienным dla dziejów miasta jest rok 1854, kiedy to, po jednej z większych powodzi, która uszkodziła prawie wszystkie budynki, zapada decyzja o przenosinach miasta na lewy brzeg Wdy. Trwały one do końca 1885 r. Druga połowa XIX w. przyniosła ponowny rozkwit Świecia.

Uruchomiono wówczas cukrownię, tartak, elektrownię, rzeźnię, browar, a także młyn w Przechowie. Doprowadzono również linię kolejową. Przełomowym momentem dla rozwoju ekonomicznego miasta była decyzja o lokalizacji w Świeciu giganta przemysłu papierniczego – Zakładów Celulozy i Papieru (obecnie Mondi Świecie S.A.). Budowa zakładu rozpoczęła się w maju 1961 r. i od tego czasu liczba mieszkańców miasta zaczęła z roku na rok rosnąć, niemalże się podwajając.

Na mapie na czerwono i niebiesko zaznaczono punkty kontrolne (PK). Do czerwonych zadano pytanie, a do niebieskich wykonano zdjęcie. Dopasowane na PK zdjęcie wskaże pytanie, na które należy udzielić odpowiedzi.

Odpowiedzi na pytania, jako potwierdzenie przebycia trasy, należy dostarczyć do organizatora.

Legenda

- ⊞ pomnik, głaz, obelisk
- ⚡ kapliczka, figura religijna
- † krzyż
- mural
- × inny obiekt

Aktualność: lipiec 2026 r.
wersja 1.0

Opracowanie trasy
i kreślenie mapy: Dariusz Mazurek

Z Dreptusiem szlakiem zamków krzyżackich/Świecie

PK 1	Zamek krzyżacki w Świeciu wzniesiony w latach 1335-1350, na planie kwadratu, na sztucznie usypanym nasypie, w widłach dwóch rzek – Wisły i Wdy, co zapewniało mu naturalną ochronę przed potencjalnym najeźdźcą. Zniszczony w XVII w. w trakcie wojen szwedzkich, nigdy nie został odbudowany. Betonowe schody prowadzące do pomostu. Ile stopni trzeba pokonać, aby zejść nad brzeg Wdy?
PK 2	Gotycki kościół MB Częstochowskiej i św. Stanisława, tzw. stara fara. Wzniesiona w II poł. XIV w. świątynia wraz z fragmentem dawnych murów miejskich to jedyne duże obiekty będące pamiątką po pierwotnej lokacji Świecia, której zmianę wymusiły nawiedzające miasto częste powodzie. Kiedy dokładnie miała miejsce powódź, której pamiątka znajduje się przy bocznej kruchcie?
PK 3	Punkt początkowy ścieżki dydaktycznej „Czarcie Góry”. Powstała ona dla uczczenia 650. rocznicy nadania Świeciu praw miejskich. Ścieżka zaczyna się w Świeciu i kończy po 10 km w Sartowicach. Zdjęcie jakiego gatunku motyla trafiło na tablicę ścieżki?
PK 4	Wzniesiony na przełomie XIX i XX w. budynek przy ul. Sądowej został zaprojektowany jako element reprezentacyjnej dzielnicy rządowej, z przeznaczeniem na biura urzędników oraz mieszkania dla wyższej kadry urzędniczej. Co mieściło się tutaj zaraz po wojnie?
PK 5	Pomnik Nauczycieli – Ofiar Wojny wzniesiony w 1967 r. w formie przypominającej otwartą księgę. Jak nazywał się jedyny ksiądz-katecheta upamiętniony na tablicy?
PK 6	Wojewódzki Szpital Zdrowia Psychicznego im. dr. Józefa Bednarza w Świeciu będący najstarszym i nieprzerwanie działającym szpitalem psychiatrycznym w Polsce. Założona przez władze pruskie placówka funkcjonuje od 1 kwietnia 1855 roku. Co jest miarą kultury społeczeństwa?
PK 7	Jak nazywa się metoda terapii zajęciowej polegająca m.in. na przebywaniu w obecności otaczającej przyrody?
PK 8	Iloma łóżkami dysponował szpital w chwili swojego otwarcia?
PK 9	Pomnik upamiętniający członków Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” oraz innych mieszkańców Świecia poległych za wolność Ojczyzny w latach 1919–1921 wraz z tablicą upamiętniającą żołnierzy wyklętych. Jakie słowa wyrzyto na trzymanej przez orła w szponach szarfie?
PK 10	Kościół Niepokalanego Poczęcia NMP, zwany popularnie klasztorkiem. Świątynia powstała jako część kompleksu klasztornej oo. Bernardynów. Obecny, barokowy kościół wznoszono w latach 1692–1720. Wewnątrz zachowało się cenne, barokowo-rokokowe wyposażenie oraz iluzjonistyczne polichromie ścienne ukazujące m.in. sceny z życia św. Franciszka. Figura jakiego świętego towarzyszy Matce Boskiej?
PK 11	Park miniatur budowli północnej Polski. Autorem wszystkich makiet był lokalny pasjonat, Zenon Firyn. Makiety jakich zamków można podziwiać na terenie ekspozycji?
PK 12	Neogotycki gmach ratusza z 1879 r. Użycie czerwonej cegły z bogatą ornamentyką nawiązuje do gotyku i zamków krzyżackich. Kto wykonał tablicę upamiętniającą 650. rocznicę nadania Świeciu praw miejskich?
PK 13	Fontanna z pomnikiem w kształcie drzewa i herbem miasta. Kto jest autorem koncepcji drzewa?
PK 14	Zabytkowy gmach I LO im. Floriana Ceynowy. To najstarsza tego typu placówka w mieście. Jej początki sięgają 1876 roku. Jak nazywał się związany ze szkołą i upamiętniony tablicą wybitny pedagog i przedwojenny działacz społeczny?
PK 15	Eklektyczny kościół św. Andrzeja Boboli wzniesiony pierwotnie pod koniec XIX w. jako zbór ewangelicki. Miejsce pamięci narodowej poświęcone żołnierzom poległym w wojnie polsko-bolszewickiej oraz ofiarom zsyłek. Jakie imiona nosiły upamiętnione również tutaj dwie ofiary mordu hitlerowskiego?
PK 16	Zbiorowa mogiła żołnierzy poległych w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 roku. Ilu nazwisk spośród 38 pochowanych w niej żołnierzy nie udało się ustalić?
PK 17	Najstarszy zachowany dom mieszkalny w mieście. Jak nazywa się, według tabliczki, jego właścicielka?

Pytanie, na które należy odpowiedzieć, wskaże dopasowane do PK zdjęcie. Uwaga! Zdjęć jest więcej, wybierz tylko te właściwe.

PK 18	Jakim zaszczytnym tytułem uhonorowano postać z muralu?
PK 19	Z jakiego zakonu pochodził towarzyszący księciu mnich?
PK 20	Jak ma na nazwisko ten pan?
PK 21	Jaką szkołę wyższą ukończyła Janina tuż przed wojną?
PK 22	Jakie obiekty zawdzięcza Świecie tej postaci?
PK 23	Kim z zawodu był Karol?
PK 24	W jakich towarzystwach działał ten zasłużony popularyzator sportu, kultury i sztuki?
PK 25	Ile lotów bojowych odbył pan kapitan?
PK 26	W jakiej konwencji utrzymany jest mural?
PK 27	Jak ma na imię autorka?
PK 28	Jakie odznaczenie przyznano mu pośmiertnie?

Odpowiedzi należy przesłać na e-mail: trip.poczta@onet.pl lub za pomocą formularza.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę na stronie internetowej <http://dreptus.pl>